

Utility duct pas werkbaar bij toepassing op grote schaal

‘Je moet het wiel steeds opnieuw uitvinden’

Utility duct is een nog relatief weinig gebruikte methode om kabels en leidingen onder de grond beter te ordenen. Niet alleen dat, het maakt werken aan deze kabels en leidingen mogelijk zonder dat de weg ervoor hoeft te worden opengebroken. De reden dat deze methode nog maar op kleine schaal wordt toegepast, is eenvoudig: het is duur. En dat is jammer, vindt Henk van der Maas, adviseur stadsbeheer bij de gemeente Rotterdam. ‘Hoe meer ervaring men heeft, hoe goedkoper het wordt om het aan te leggen.’

Auteur: Fleur Dil

Het is niet alleen de prijs die een remmende werking heeft; ook de verscheidenheid aan betrokken partijen maakt de toepassing er niet makkelijker op. Van der Maas: ‘Al die verschillende kabels en leidingen zijn niet van de gemeente, maar onder meer van waterleidings-, gas- en telecombedrijven. Dat zijn

private ondernemingen. Deze partijen moeten hier ook bij betrokken zijn, wat het proces veel complexer maakt.’

Disney

Maar allereerst: wat is een *utility duct* nu precies? Van der Maas legt het graag uit: ‘Je

moet het zien als een rioolput, maar dan voor kabels en leidingen. Deze wordt afgedekt met een deksel in het wegdek, zodat monteurs bij de kabels en leidingen kunnen komen om werkzaamheden te verrichten, maar ook om eenvoudig nieuwe kabels te kunnen aanleggen. Als je om de 50 meter zo’n put maakt, kan

‘De eerste leidingentunnel is in de jaren 50 gemaakt in Disney World’

er vandaaruit een leiding of kabel doorheen getrokken worden. Zo ben je binnen een dag klaar; het kost veel minder tijd.’ Het gebruik van *utility ducts* levert niet alleen tijdswinst op; ook graafwerkzaamheden aan het wegdek kunnen achterwege blijven. Geen geluidshinder, verkeershinder en het wegdek blijft intact.

Nieuw is dit idee overigens niet. ‘In Disney World werd in de jaren 50 de eerste leidingentunnel gemaakt’, weet Van der Maas. ‘Waarom? Disney World is een sprookje. Werkzaamheden mochten dus nooit zichtbaar zijn; die zouden de betovering verbreken. Disney heeft toen tunnels onder het park door laten graven, waar monteurs doorheen konden lopen.’ Inmiddels beschikken vrijwel alle grote steden in de hele wereld over dergelijke leidingentunnels. Hoewel niet helemaal vergelijkbaar met *utility ducts*, zijn beide systemen ervoor gebouwd om ondergronds aan leidingen en kabels te kunnen werken.

Duur

‘In theorie is een *utility duct* dus heel handig’, zegt Van der Maas. ‘Maar het aanleggen van een klein stukje kost op dit moment miljoenen. De truc is om het overal toe te gaan passen. Dan wordt het voor aannemers aantrekkelijk om het te ontwikkelen en kan het prefab worden aangeleverd. Zolang ze maar op kleine schaal worden gebruikt, blijft het duur. Je moet het wiel steeds opnieuw uitvinden.’ Leidingeigenaren zien zelf vaak het belang niet in van het gebruik van *utility ducts*. ‘Zij hebben ook andere belangen dan gemeentes. Wij willen die verkeershinder en geluidsoverlast niet, voor een gasbedrijf maakt dat minder uit. Bovendien moet je monteurs opleiden en dat kost ook weer tijd en geld.’

Ondanks deze bezwaren is de gemeente in 2004 gestart met een pilot in het Lloydkwartier. In Alphen a/d Rijn ligt er intussen ook een. ‘We zijn een grote gemeente, dus

we willen graag een voorbeeldfunctie hebben’, zegt Van der Maas. Op dit moment liggen er nog geen concrete plannen voor meer *utility ducts*, wat niet betekent dat de toepassing van de baan is. ‘We staan voor een enorme energietransitie’, zegt Van der Maas. ‘Dat de gasleidingen eruit gaan, weten we zeker. Er zal de komende jaren dus veel gegraven worden om die leidingen te vervangen door meer elektriciteits- en warmteleidingen. Wellicht is dat ook een kans voor nieuwe innovaties om slimmer in de ondergrond te kunnen werken.’

Opgave tot 2050

De gemeente Rotterdam staat voor de grootschalige vervanging van leidingen en kabels. Zo moet de gehele 1.750 km aan gasleidingen worden verwijderd (55 km per jaar), moeten 8.000 huizen per jaar worden aangesloten op het warmtenet en circa 30.000 km kabels en leidingen worden vervangen.

Een grote vierkante plaat in de Lloydstraat in Rotterdam verschaft toegang tot de utility ducts.